

Fenntarthatóság, környezetgazdaságtan, jólét

[Sustainability, environmental economics, welfare]

Szerző: Szennay Áron PhD hallgató / Széchenyi István Egyetem Regionális- és Gazdaságtudományi Doktori Iskola; tanársegéd / Budapesti Gazdasági Egyetem Pénzügyi és Számviteli Kar

A *Fenntarthatóság, környezetgazdaságtan, jólét* (eredeti címén *Sustainability, environmental economics, welfare*) Kerekes Sándor, Marjainé Szerényi Zsuzsanna és Kocsis Tamás 2018-ban, digitális formában megjelent könyve. Az anyag leginkább szakkönyvként határozható meg és címéhez híven három fő blokkra tagolható, melyekben enciklopédikus jelleggel mutatja be a környezettudomány jelenlegi állapotát. Ebből kifolyólag a célközönség meglehetősen tág – alkalmas mind az alap-, illetve mesterképzéses közgazdász hallgatók számára, de hasonlóan hasznos lehet különböző szakterületek gyakorló szakembereinek, vagy a doktori képzésben is.

A *Fenntarthatóság, környezetgazdaságtan, jólét* alapvetően szakkönyvként jellemezhető, mely segítséget nyújt a fenntarthatósággal kapcsolatos közgazdasági kérdésekben történő eligazodásra. A könyv enciklopédikus jellegű, azaz érinti az egyébként rendkívül tág témakör valamennyi szegletét, legyen szó a fenntarthatóság fogalmi meghatározásáról, a környezetgazdaságtan, mikroökonómiai alapjairól, a költség-haszon elemzésekről, vagy az alternatív gazdasági indikátorokról. Ezen felül, amennyiben az a társadalomtudományokkal foglalkozó célközönség számára szükséges lehet, a könyv tartalmazza a fogalmak részletes definícióját is.

A könyv erőssége, hogy ugyan szakkönyvről van szó, azaz a terjedeleme jelentős része fogalmak, jelenségek meghatározását, valamint a közöttük levő kapcsolatokat leíró elméletek kifejtését tartalmazza, két okból sem tekinthető száraznak.

Egyrészt a vizsgált jelenségeket [pl. ipari környezeti katasztrófák, környezetszennyező technológiák stb.] jellemzően magyar, vagy jól ismert nemzetközi példákon, statisztikai adatokkal, illetve azokhoz fűzött magyarázatokkal hozza közelebb az olvasóhoz. Külön kiemelendő, hogy a Jólét című blokkban részletesen elemzi a magyarországi vezetékes ivóvíz- és szennyvíztisztító telepek helyzetét, a rendszerek kiépítésének folyamatát, valamint a kapcsolódó gazdasági megfontolásokat. Mindazonáltal hiányként említhető, hogy ugyan a javuló tendenciájú motorizációs mutatók és a korszerűtlen fűtési módszerek következtében egyre nagyobb problémát jelent a levegő minősége, azt és a lehetséges megoldás lehetőségeit a könyv nem tárgyalja.

A másik erősség, hogy a szakkönyvi korlátoktól elszakadva, a mindennapi életre könnyen adaptálható elméleteket mutat be. Az egyik ilyen az ún. Jevons-paradoxon, mely szerint a hatékonyabb technológia a környezetterhelés növekedését okozza, ugyanis a fejlettebb eszközök szélesebb körben terjedhetnek el, ami szükségszerűen magasabb erőforrásigényt jelent. Az elméletre jó példa, hogy az olcsóbb és olcsóbban fenntartható autók, valamint az autópálya fejlesztések lehetővé teszik, hogy a nyaralók ugyanakkora költséggel messzebbre, például a Velencei-tó vagy a Balaton helyett az Adriára utazhassanak, ami a nagyobb távolság következtében jóval nagyobb környezetkárosítással jár. Ugyan a hasonló magatartásformák megoldását a szemléletformálástól, a környezettudatos attitűdök terjedésétől várhatnánk, Csutora Mária eredményein alapuló ún. Csutora-paradoxon alapján megállapítható, hogy életmódunk környezetterhelése elsősorban nem az attitűdöktől, hanem a jövedelemtől függ. Ez azt jelenti, hogy a környezettudatos személyek rendszerint szelektíven gyűjtik a hulladékot, odafigyelnek a húsfogyasztásra és gyakran választják a közösségi közlekedést, ami jótékonyan hat a környezet terhelésére. Mindazonáltal ezek a hatások marginálisak, ha figyelembe vesszük, hogy a magasabb jövedelmük által ezen környezettudatos személyek rendszerint nagyobb lakást tartanak fenn és a hosszabb repülőutaktól sem tartózkodnak, ami kifejezetten jelentős környezetkárosítással jár. Ennek következtében nem mutatható ki jelentős eltérés a környezettudatos és a nem-környezettudatos személyek környezetterhelése között.

Sustainability,
environmental economics,
welfare

SÁNDOR KEREKES – ZSUSANNA MARJAINÉ SZERÉNYI – TAMÁS KOCSIS

A Szerzők következtetése, hogy a fenntarthatóság elérése csak a fogyasztási szokások radikális megváltoztatásával érhető el. Fontos hangsúlyozni, hogy ez nem feltétlen jár együtt az életminőség csökkenésével, ahogy azt például Dánia, Norvégia, vagy Svájc példája is mutatja. A valóban környezettudatos életmód alapja a tudatosabb fogyasztás, ami többek között olyan területekre terjed ki, mint a használati tárgyak [pl. ruházati vagy elektronikai cikkek] hosszabb életcikluson való használata, továbbá az erőforrás-hatékony eszközök beszerzése.

Irodalomjegyzék

Kerekes, S., Marjainé Szerényi, Z., & Kocsis, T. [2018]. *Sustainability, environmental economics, welfare*. Budapest: Budapesti Corvinus Egyetem. Forrás: <https://doi.org/10.14267/cb.2018k05>.